

Câu chuyện Môi trường và ngành khai khoáng ở Hà Giang

**KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU:
ẢNH HƯỞNG CỦA HOẠT ĐỘNG KHAI THÁC KHOÁNG SẢN ĐẾN RỪNG VÀ ĐA DẠNG SINH HỌC TẠI XÃ MINH SƠN, HUYỆN BẮC MÊ, TỈNH HÀ GIANG**

Cao Hồng Kỳ, Chủ tịch LHH Hà Giang

1. Giới thiệu tổng quan về đề tài nghiên cứu

Hà Giang Tỉnh vùng cao phía Bắc của Tổ quốc;
Gồm 11 huyện/TP, 195 xã, phường, thị trấn.
Diện tích tự nhiên 7.914 km², trong đó đất lâm nghiệp chiếm 72,48%; đất nông nghiệp chiếm 14,72%;

1. Giới thiệu tổng quan về đề tài nghiên cứu

Hà Giang

- 215 mỏ, điểm mỏ, với 28 loại khoáng sản khác nhau;
- 44 DN với tổng số 54 điểm mỏ được UBND tỉnh và Bộ TNMT cấp giấy phép

Huyện Bắc Mê

- 13 điểm mỏ đã được cấp Giấy phép hoạt động khoáng sản (chiếm 24% toàn tỉnh).

Xã Minh Sơn

- 5 Công ty được cấp giấy phép hoạt động khoáng sản (chiếm 40% so với toàn huyện Bắc Mê)

1. Giới thiệu tổng quan về đề tài nghiên cứu

Mục tiêu nghiên cứu

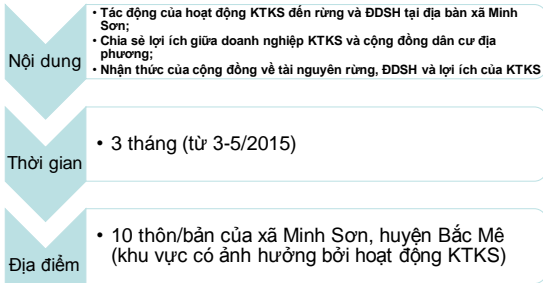
- tác động của hoạt động khai thác khoáng sản đến rừng và đa dạng sinh học

Đối tác thực hiện

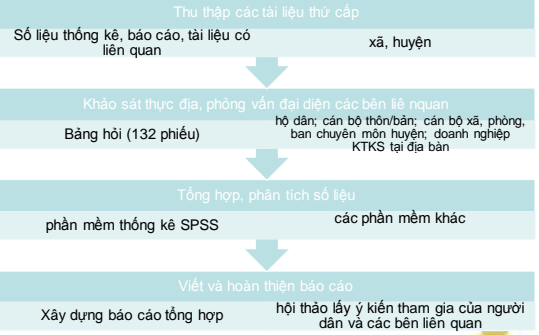
- Liên hiệp các hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Hà Giang (thực hiện chính);
- Trung tâm Con người và Thiên nhiên (phối hợp);

Nghiên cứu nhỏ "Tham vấn địa phương về ảnh hưởng của hoạt động khai thác khoáng sản đến rừng và đa dạng sinh học tại địa bàn xã Minh Sơn, huyện Bắc Mê, tỉnh Hà Giang"

1. Giới thiệu tổng quan đề tài nghiên cứu

Phương pháp nghiên cứu

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Tổng quan về khu vực nghiên cứu

Đất đai

Xã Minh Sơn

DTTN 14.711ha
 Đất NN 1.411ha (chiếm 9,8%)
 Đất LN 12.186ha (chiếm 82,8%),
 Trong đó:
 Rừng SX 3.789ha;
 Rừng PH 3.417ha;
 Rừng ĐD 4.980ha (với 1.000ha thuộc KBT Loài & Sinh cảnh Vọc mũi hếch Khau Ca)

Dân cư

1.100 hộ;
 6.244 khẩu
 275 hộ nghèo và 529 hộ cận nghèo;
 5/17 thôn, bản có số hộ nghèo >30%;
 xã có 6 dân tộc: H'Mông, Dao, Tây, Nùng, Cao Lan, La Chí.

2.1. Tổng quan về khu vực nghiên cứu

Kinh tế

- Chủ yếu là SXNLN, trồng lúa, ngô; chăn nuôi trâu, bò, lợn, dê và gia cầm quy mô hộ gia đình là nghề chính. Thu nhập BQ đầu người khoảng 13 triệu đ/năm.
- Tổng thu NSĐP 2014 là 216 triệu đồng và thu từ DVMT rừng do NSNN cấp lại để bảo vệ rừng là 295,3 triệu đồng.

Tài nguyên khoáng sản

- mỏ sắt Sàng Thần trữ lượng 22 triệu tấn;
- chì kẽm Tà Pan 493 nghìn tấn,
- mỏ chì kẽm Sàng Thần 212 nghìn tấn...

Đa dạng sinh học

4.980ha DT rừng đặc dụng với nhiều dạng hệ sinh thái; 18 loài có trong Sách đỏ Việt Nam và 13 loài có trong Danh lục đỏ IUCN là nơi cư trú của quần thể Vọc mũi hếch và Vọc đen má trắng lớn nhất Việt Nam

2.2. Thực trạng hoạt động KTKS tại Minh Sơn

Giấy phép

Do UBND tỉnh Hà Giang và Bộ TN&MT cấp cho hoạt động khai thác khoáng sản tại:

08 điểm mỏ, tổng diện tích 465,36 ha; thời hạn khai thác từ 6 - 30 năm

Công ty

1. Công ty CP đầu tư khoáng sản An Thông;
2. Công ty CP thép An Khang;
3. Công ty TNHH SX lắp ráp ô tô Trường Thành;
4. Công ty CP KS và năng lượng Hoàng Bách;
5. Công ty CP khoáng sản Minh Sơn.

Sơ đồ vị trí cấp mỏ tại xã Minh Sơn

2.3. Các phát hiện chính trong nghiên cứu

2.3.1. Khai thác khoáng sản làm mất đất, mất rừng và làm suy giảm chất lượng rừng

- 02/05 Công ty đã đầu tư hoạt động KTKS còn các Công ty khác hoạt động ở mức cầm chừng
- Diện tích rừng phòng hộ bị mất do phải chuyển đổi MĐSD sang đất KTKS là 30,30ha.
- Riêng khai trường mỏ sắt Sông Thành đã phải chặt hạ 9,8 ha rừng, tương đương 1.751,63m³ gỗ gồm các loại gỗ nhóm II-VIII bị mất;
- UBND huyện bán đấu giá chỉ thu được 2 tỷ đồng so với giá trị 6 tỷ ước tính (do để quá lâu nên gỗ bị hư hỏng);

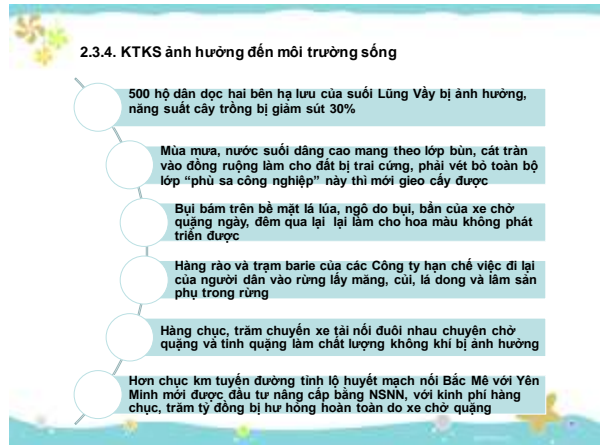
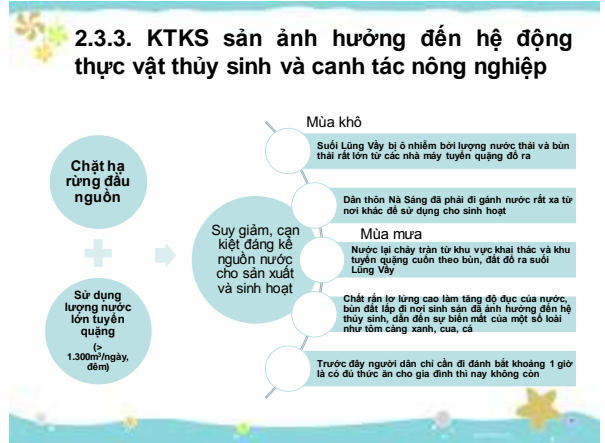
2.3. Các phát hiện chính trong nghiên cứu

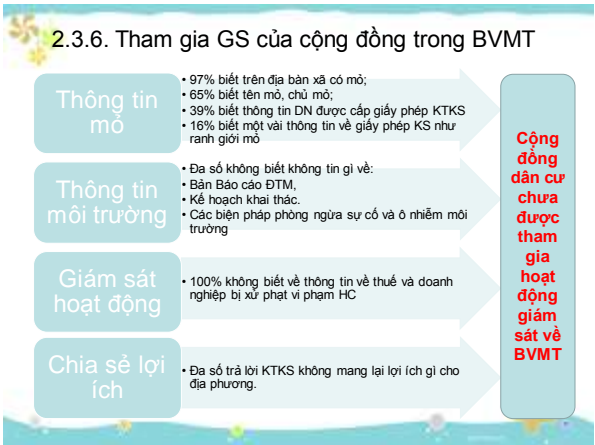
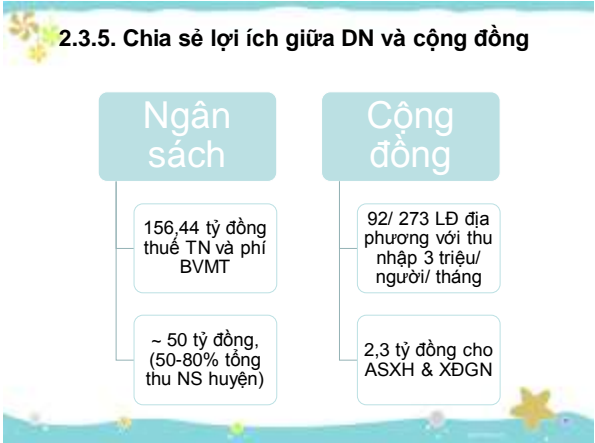
2.3.1. Khai thác khoáng sản làm mất đất, mất rừng và làm suy giảm chất lượng rừng

-KTKS tại rừng đầu nguồn mất đi những cây gỗ lớn và làm mất lớp thảm thực vật tự nhiên của rừng;
-khí bụi, nước thải và chất thải rắn tác động trực tiếp đến hệ động thực vật rừng trên địa bàn

• Các loài thú trong rừng như sóc bay, chồn, cáo, lợn rừng hiện nay không còn thấy nữa; các loài chim chào mào, gáy, sáo, cú, quạ, bìm bịp, gà rừng cũng hiếm gặp;

•Các loại cây thực phẩm, làm thuốc trong rừng như nấm đất, thảo quả, sa nhân, gừng, nghệ, lá khô, kim tuyến và các loài cây làm men rượu đến nay hầu như không còn.

Cuộc sống của người dân thôn Lũng Vây nơi có nhiều mỏ nhất

3. Khuyến nghị

- Thực hiện báo cáo ĐTM: trồng rừng thay thế và phục hồi môi trường;
- Áp dụng KHCN trong thu gom xử lý rác thải, nước thải đảm bảo TCVN nhằm hạn chế tối thiểu ô nhiễm;
- Trồng, chăm sóc cây xanh xung quanh khu vực KT và dọc tuyến đường trong xã;

- Cần tổ chức đối thoại giữa người dân và DN để XD mô hình DN hỗ trợ cho cộng đồng đồng bằng việc PTKT, hỗ trợ giống vốn, KHKT thay cho thâm hỏi tặng quà như trước đây

- Phân bổ hợp lý từ nguồn thu thuế và phí BVMT ít nhất 50% dành cho xã để đầu tư cho công tác phòng ngừa, khắc phục suy thoái, ô nhiễm MT (hiện nay đang phân bổ 100% về ngân sách tỉnh)

- Xác định cơ chế trách nhiệm của DN về đóng góp kinh phí cùng với NN thực hiện khắc phục hậu quả, sửa chữa, nâng cấp các tuyến đường bị hư hỏng

4. Thành công của đề tài nghiên cứu

- Hoạt động PBXH của LHH Hà Giang cùng với tác động của hoạt động truyền thông đã tác động tích cực đến việc điều chỉnh và cải thiện chính sách.
- Ngày 07/7/2015, HĐND tỉnh Hà Giang đã ban hành Nghị quyết số 190/2015/NQ-HĐND quy định cấp Huyện được hưởng 60% số tiền thu từ phí BVMT để tái đầu tư cho các dự án BVMT tại nơi có HĐKS.

Đó là: Câu chuyện về "Môi trường và ngành khai khoáng ở Hà Giang".

